

Cc.: De heer J.N.J. Nobel, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Betreft: Inbreng Landelijke Armoedecoalitie voor commissiedebat Armoede en schulden 17 april a.s.

Geachte Leden van de vaste kamer commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Op 17 april behandelt u de voortgang van het armoede- en schuldenbeleid. Als Landelijke Armoedecoalitie¹ zien we dat het kabinet voornemens is een groot deel van de IBO maatregelen voor het oplossen van problematische schulden uit te voeren. Daar zijn we heel blij mee. Evenals de maatregelen die klaar staan in spoor 1 van de Participatiewet in Balans. Desalniettemin blijft het armoedebeleid water naar de zee dragen zolang de uitkering en het minimumloon niet toereikend zijn om van rond te komen en volwaardig mee te doen.

Rianne (23 jaar): 'Elke laatste week van de maand leef ik op 3 koekjes per dag. Een koekje voor elke maaltijd. Ik werk en krijg aanvullende bijstand. Maar ik kom er niet van rond omdat de boodschappenprijzen, huur en energieprijzen steeds hoger worden'.

De situatie van de Rianne staat niet op zichzelf. Wij komen elke dag mensen tegen voor wie de maand te lang is. De Commissie Sociaal Minimum constateerde al in de zomer van 2023 dat de uitkering en het minimumloon te laag zijn om van rond te komen. Zij berekenden dat er 6 miljard nodig was om de tekorten ongedaan te maken. Het kabinet en de Kamer hebben een aantal aanpassingen gedaan, zoals de ophoging van het kindgebonden budget en een eerste ophoging van het minimumloon. Dat helpt zeker maar het is lang niet toereikend. Zolang bestaanszekerheid in brede zin niet geregeld is, blijft het dweilen met de kraan open. Zeker met de hoge en nog steeds stijgende boodschappenprijzen, huurverhoging, energielasten en stijgende kosten van het openbaar vervoer. Daarom is onze oproep: **Voer de adviezen van de Commissie Sociaal Minimum onverkort uit!** Verhoog het minimumloon substantieel met daaraan gekoppeld de uitkeringen. Dan ontstaat een solide basis om rond te kunnen komen en volwaardig mee te doen.

De armoedeproblematiek verergert en verdiept zich (SCP en CBS, 2024). Onderstaande zaken vragen om urgentie:

- 1 **Maak vaart met het uitvoeren van de maatregelen uit spoor 1**, uiterlijk op 1 januari 2026, en stel hiervoor voldoende budget beschikbaar;
- 2 **Schaf de kostendelersnorm ook voor 27+ ers af**. Deze norm wordt door mensen ervaren als een boete op samenwonen. De norm houdt er geen rekening mee of de inwonende 27+ er wel of

¹ De Landelijke Armoedecoalitie is een netwerk van landelijke partijen die zich vinden in het gezamenlijke doel om armoede en schulden aan te pakken. Aangesloten zijn: Aedes, Aegis, Alliantie Vrijwillige Schuldhulp, Armoedecoalitie Utrecht, Armoedefonds, ATD Vierde Wereld, Burgerkracht De Pijler, CNV, FNV, Gemeente Utrecht, Ieder(in), Landelijke Cliëntenraad Werk en Inkomen, Netwerk DAK, Sociaal Werk Nederland, Sociale Alliantie, SOMNL, SUN Nederland, Valente, Warm Rotterdam, Woonbond. De kenniscentra Movisie, Nibud en NVVK ondersteunen de Armoedecoalitie inhoudelijk met kennis over wat werkt bij een effectieve aanpak van armoede en schulden.

niet een eigen inkomen heeft. Hierdoor is de aanname dat kosten gedeeld kunnen worden en omlaag gaan niet altijd reëel. Juist in deze wooncrisis is het belangrijk om drempels weg te halen voor samenwonen of een kamer onder te verhuren;

- 3 Heb oog voor **mensen met een chronische ziekte en beperking**, zodat hun levensstandaard omhoog gaat in plaats van omlaag. Mensen met een medische urenbeperking hebben vaak niet de mogelijkheid om het wettelijk minimumloon per maand te verdienen. Fulltime werken is voor hen namelijk geen optie. Maak daarom beleid dat ervoor zorgt dat werken gaat lonen, ook voor mensen met medische urenbeperking.
- 4 **Pak de inkomensverschillen tussen gemeenten aan**; doe landelijk wat landelijk kan. Dat scheelt veel uitvoeringscapaciteit en -kosten en creëert meer rechtsgelijkheid. Centraliseer bijvoorbeeld de studietoelage en financiering van beschermingsbewind. De verruimingsgrenzen voor kwijtschelden van de Waterschapsbelasting zijn niet overal gelijk; zorg dat mensen die compensatie krijgen of schadevergoeding hiervoor niet gekort worden op hun uitkering.
- 5 **Schaf de zoektermijn voor jongeren volledig af**. Dit voorkomt de opbouw van schulden en voorkomt veel leed.
- 6 Mensen met een laag inkomen zijn aanvraag-moe, zeker als ze jaar in jaar uit hetzelfde moeten aanvragen voor een beetje financiële ruimte. Daarom is het belangrijk om armoederegelingen zoveel mogelijk **ambtshalve te verstrekken**.
- 7 Het aantal huishoudens met schulden neemt toe. Het is belangrijk dat kleine schulden klein blijven. Bevorder daarom dat bedrijven en organisaties werken met een **sociaal incassobeleid**, bijvoorbeeld volgens het **Keurmerk GBO**.
- 8 Bij sommige groepen is het uiterst lastig om de schulden op te lossen, denk aan mensen die dak- en thuisloos zijn of ex-gedetineerden. Maar ook zij verdienen het perspectief op een nieuwe start. Dring er daarom bij de **schuldhulpverlening op aan dat zij ook voor de “moeilijke” groepen een aanbod paraat** hebben.
- 9 **Schulden vroegtijdig opsporen en oplossen** moet meer aandacht krijgen. Zorg ervoor dat mensen die dat nodig hebben samen met een schuldenoverzicht ook betere begeleiding krijgen bij het vinden van de juiste hulpverlening. En zorg ervoor dat in samenwerking met de gerechtsdeurwaarders kleine schulden sneller kunnen worden opgespoord én kunnen worden opgelost.

Wij hopen dat u bovengenoemde zaken meeneemt in uw inbreng op 17 april, zodat mensen met een laag inkomen, geen stuk maand meer overhouden, als het inkomen op is.

Hartelijke groet,

Jan van Leijenhorst

Voorzitter Landelijke Armoedecoalitie

De kenniscentra Movisie, Nibud en NVVK ondersteunen de Armoedecoalitie inhoudelijk met kennis over wat werkt bij een effectieve aanpak van armoede en schulden.

kennis en aanpak van sociale vraagstukken

nvvk
financiële hulpverleners